

Uppdragsöverenskommelse 2020

Länsmuseet Gävleborg

Länsmuseet Gävleborg och Region Gävleborg, kultur- och kompetensnämnden har träffat följande uppdragsöverenskommelse om varaktigt regionalt uppdrag för år 2020.

Uppdragsöverenskommelsen klargör hur Länsmuseet Gävleborg förhåller sig till prioriteringarna i regional kulturplan Gävleborg 2019-2021, *När konstens och kulturens egenvärde möter samhällsutveckling*.

Regionala kulturpolitiska inriktningar och prioriteringar

I sin årsplan 2019-2021 identifierar Region Gävleborgs kultur- och kompetensnämnd följande inriktningar och prioriteringar kopplade till konst- och kulturområdet:

- Hela Gävleborg ska leva och utvecklas
- En politik för fler jobb och högre utbildningsnivå
- Lokal närvaro - regional utveckling

med fokus på en jämlik tillgång till konst och kultur.

Konst och kultur, där kulturarv ingår, bidrar till att människor kan se världen med nya ögon, byta perspektiv och tänka på andra sätt. Konst och kultur präglas av sin tids föreställningar, motsättningar och villkor. Men den återspeglar inte bara samhället. Genom konst och andra kulturyttringar utgör kulturen också en förändrande kraft som bidrar till människors medvetande om sig själva och om samhället. Därför är det så viktigt att konsten får verka fritt. Att den varken underkastas censur, ideologier eller kommersialism. I tider där makthavare i flera länder begränsar kulturaktörers oberoende och yttrandefrihet finns det också särskilda skäl att värna och lyfta den fria konsten. Det öppna samhället och det fria ordet värnas genom att en mångfald av synsätt, åsikter och perspektiv kommer till uttryck genom bland annat ett levande och mångfacetterat konst- och kulturliv. Mötesplatserna är centrala i detta sammanhang, inte minst när det gäller främjande av kvalitet och förnyelse.

För att konsten ska få möjlighet att spela en större roll i såväl samhället som i våra liv måste kulturpolitiken vara aktiv och skapa förutsättningar för konst och kultur som både underhåller och roar men också provocerar, retar och upprör. Region Gävleborg vill främja skapande och kreativitet av såväl barn och unga som professionella kulturskapare och ideella aktörer.

Civilsamhället och allt det ideella och idéburna arbete som bedrivs inom föreningslivet och studieförbunden ger en förutsättning och en grundstruktur för invånarnas tillgång till ett rikt kulturliv. Region Gävleborg anser att det är det allmännas ansvar att alla ska ha tillgång till högklassig och professionellt framställd konst och kultur samt möjlighet att själva utöva olika former av konst och kultur. Detta gäller särskilt i ett samhälle som värnar alla människors lika möjligheter till ett gott liv och där våra livsval inte ska inskränkas av vår ekonomi, vårt kön, vår etnicitet eller andra former av diskriminering. Respektfullt bemötande, likabehandling - med interkulturell dialog som exempel - måste präglade den regionala kulturverksamheten.

Att ta del av och att utöva konst och kultur har en dokumenterad effekt på hälsa och välbefinnande. När människor möts och delar upplevelser ökar den sociala sammanhållningen och tilliten till varandra och därmed stärks den sociala hållbarheten. Barn i hushåll med sämre ekonomi deltar i lägre utsträckning än andra i organiserade fritidsaktiviteter. Det är också vanligare att barn i familjer med sämre ekonomi uppger att de skulle vilja delta i någon kultur-, idrotts- eller föreningsaktivitet men att de inte har möjlighet. Därför är barn och ovana deltagare prioriterade målgrupper. Konst och kultur ska finnas i hela länet, fysiskt men också genom ökad digitalisering.

Den regionala konst- och kulturpolitiken är en del av den regionala utvecklingspolitiken och har naturliga kopplingar till andra politikområden. Den främjar en hållbar attraktivitet av vårt län. Därför stöttar Region Gävleborg mångfacetterade insatser kopplade till utbildning och forskning, miljöperspektiv, kulturella och kreativa näringar samt interregionalt, nationellt och internationellt perspektiv.

Kulturaktörerna inom kulturarv och kulturmiljö i den regionala kulturplanen 2019-2021

Gävleborgs kulturaktörer med varaktigt regionalt uppdrag inom kulturarv och kulturmiljö är följande:

- Arkiv Gävleborg
- Hälsinglands museum
- Länsmuseet Gävleborg
- Kultur Gävleborgs uppdrag inom Världsarvet Hälsingegårdar

Kulturaktörerna inom bild- och formkonst och slöjd i den regionala kulturplanen 2019-2021

Gävleborgs kulturaktörer med varaktigt regionalt uppdrag inom bild- och formkonst och slöjd är följande:

- Kultur Gävleborgs verksamhetsutveckling inom konst
- Kultur Gävleborgs verksamhetsutveckling inom hemslöjd
- Hälsinglands museum
- Läns museet Gävleborg

Om Läns museet Gävleborg

Läns museet Gävleborgs övergripande uppdrag inom museiverksamhet och kulturmiljö samt bild- och formkonst och slöjd beskrivs i bilagan 1 till den regionala kulturplanen.

Utvecklingsområden

1) Kreativitet genom stöd till det professionella konst- och kulturlivet

Detta utvecklingsområde innebär att Läns museet Gävleborg arbetar med följande:

Museet anordnar regelbundet utställningar med samtida konstnärer och samverkar med konstutbildningen vid Bollnäs folkhögskola. Museet samverkar med övriga kulturaktörer med regionalt uppdrag inom konstområdet kring att utveckla mötesplatser och kompetenshöjande insatser för länets kulturskapare.

- Mötesplatser

Samverka med övriga kulturaktörer och kulturskapare för att utveckla mötesplatser och samarrangemang.

Använda museets lokaler och utställningar för gemensamma aktiviteter.

- Kompetenshöjande insatser och mentorskap

Undervisa i konsthistoria vid Bollnäs folkhögskolas konstutbildning.

- Kulturskarpares ekonomiska villkor, ekonomiskt stöd och konstnärlig residensverksamhet

Erbjuda utställningsmöjligheter för samtida konstnärer.

2) Tillgång till konst och kultur

Detta utvecklingsområde innebär att Läns museet Gävleborg arbetar med följande:

Barn och unga är en prioriterad målgrupp i museets verksamhet. Museet erbjuder pedagogisk verksamhet för alla utbildningsstadier, både i museet och i form av uppsökande kulturmiljöpedagogiska skolprogram samt studiematerial. Museets programverksamhet för barn och unga har som huvudinriktning att stimulera eget skapande. Museet erbjuder också utställningsmöjligheter för barn och unga.

Genom samverkan med övriga kulturaktörer med regionalt uppdrag strävar museet mot en mer mångfacetterad verksamhet där olika konstnärliga uttryck kan mötas. Lokal samverkan är viktig, både för att föra dialog och utbyta kunskap med länets invånare och för att kunna erbjuda verksamhet i hela länet.

Vandringsutställningar, programverksamhet, [DigitaltMuseum](#), webbplatser och sociala medier är de viktigaste instrumenten för att sprida museets verksamhet i hela länet.

- Barn och unga, kulturplanens prioriterade målgrupp
- Erbjuda pedagogisk verksamhet i museet för alla utbildningsstadier.

Erbjuda uppsökande kulturmiljöpedagogiska skolprogram för låg- och mellanstadiet och för familjer.

Erbjuda vandringsutställningar och studiematerial för skolor.

Erbjuda programaktiviteter som stimulerar barns och ungas eget skapande och som inspirerar barn och vuxna att skapa och upptäcka tillsammans.

Erbjuda utställningsmöjligheter för barn och unga i museet.

Läns museet Gävleborg medverkar fortsatt i en dialog med fokus på konst och kultur i gymnasieskolan tillsammans med andra kulturaktörer med varaktigt regionalt uppdrag. Ambitionen är en flerårig dialog mellan olika kulturområden som tar fasta på gymnasieskolans förutsättningar och behov för att utveckla våra verksamheters relation till gymnasieungdomar och

deras frågor samt att möjliggöra deras eget skapande. Folkteatern Gävleborg ansvarar för samordningen i dialogen.

- Brett kulturutbud genom samverkan
Samverka med övriga kulturaktörer med regionalt uppdrag.

Samverka med kommunala kulturaktörer.

Samverka med civilsamhället.

Samverka interregionalt inom museiområdet.

Länsmuseet ingår i den regionala samverkansgruppen för barnkultur.

- Tillgång till kultur och konst i hela länet
Vårda, dokumentera, registrera och digitalisera museets föremåls- och fotosamlingar, för att kunna tillgängliggöra dessa digitalt genom [DigitaltMuseum](#).

Sprida kunskap om *DigitaltMuseum*.

Sprida kunskap om konst, kulturhistoria och kulturmiljöarbete genom programverksamhet, webb och sociala medier.

Erbjuda vandringsutställningar och programverksamhet i alla länets kommuner.

Tillhandahålla underlag för uppdatering av Riksantikvarieämbetets digitala fornlämningsregister.

- Kultimera, samlingsnamn för regional kulturgaranti för förskoleklass och grundskola

Länsmuseet Gävleborg bidrar till arbetet med *Kultimera* genom att:

aktivt delta i utvecklingsarbetet genom att utse en representant till arbetsgruppen

hålla utbud, information och kontaktuppgifter uppdaterade på den digitala plattformen för regionalt utbud för barn och unga som tagits fram av Region Gävleborg (www.kultimera.se)

tillsammans med de andra kulturaktörerna med regionalt uppdrag utarbeta en ny form och innehåll för en gemensam, breddad utbudspresentation.

3) Öppenhet och demokrati

Detta utvecklingsområde innebär att Läns museet Gävleborg arbetar med följande:

Museet strävar efter att levandegöra och bearbeta demokratins grundfrågor i sitt arbete. I det pedagogiska arbetet med barn och unga läggs särskild vikt vid detta.

När det gäller mångfald och likabehandling arbetar museet långsiktigt med barn och unga med neuropsykiatriska funktionshinder och/eller önskan om bättre psykiskt mående. I arbetet med nationella minoriteter sker en fördjupad kunskapsuppbyggnad kring samernas och skogsfinnarnas historia i länet.

- Samråd, inflytande och transparens

Tydlig och transparent kommunikation via hemsida och sociala medier.

- Mångfald och likabehandling

Erbjuda pedagogiska aktiviteter för nyanlända elever.

Fortsatt arbete med personer med neuropsykiatriska funktionshinder och/eller önskan om bättre psykiskt mående.

Medverka i implementering av forum för tillgänglighetsfrågor.

Utforska och kommunicera länets konst- och kulturhistoria ur ett pluralistiskt perspektiv.

- Nationella minoriteter och minoritetsspråk

Fortsatt fördjupning kring samernas och skogsfinnarnas historia i länet.

Fortsatt samverkan med romer kring de romska kulturarven.

Läns museet Gävleborg informerar Region Gävleborg varje kvartal om vilka kulturarrangemang kopplade till Sveriges nationella minoriteter som är planerade. Region Gävleborg formger och publicerar på www.regiongavleborg.se/minoritet/aktuellt ett samlat digitalt program inom ramen för kultursamverkansmodellen för att synliggöra hela utbudet.

- Bildning och yttrandefrihet

Erbjuda vandringsutställningar och programverksamhet i alla länets kommuner.

Inleda arbetet med insamling av berättelser som publiceras i digital form på webben.

- Interkulturell dialog

Erbjuda pedagogiska aktiviteter för nyanlända elever.

4) Hållbar attraktivitet

Detta utvecklingsområde innebär att Läns museet Gävleborg arbetar med följande:

Museet verkar för att länets kulturmiljöer ska tas till vara som en källa till kunskap och upplevelse. Inte minst är den bebyggda miljön utsatt för ett stort förändringstryck, både i tätorter och på landsbygd. En viktig uppgift för museets kulturmiljöarbete är därför att stödja och inspirera till bevarande av den befintliga bebyggelsens karaktärsdrag. Inom arkeologin finns behov av forskningsundersökningar för att fördjupa kunskapen om länets historia.

- Utbildning och forskning

Läns museet är en av samarbetsparterna inom projektet *Det delade landet*. Vars syfte är att undersöka den etniska och kulturella mångfalden i det för- och tidigmoderna samhället. Studien har sin utgångspunkt i den samiska historien i Syd- och Mellansverige. Projektet drivs av en forskare vid Statens historiska museer.

Samverka med forskare i arbetet med nya kulturhistoriska basutställningar.

Samverka med Högskolan i Gävle i forskning kring byggd miljö.

Undervisning i konsthistoria vid Bollnäs folkhögskolas konstutbildning.

- Miljöperspektiv

Stödja och inspirera till bevarande av befintlig bebyggelse framför rivning och ombyggnad.

Förorda återbruk och återvinning av material vid renovering av äldre byggnader.

- Kulturella och kreativa näringar

Sprida kunskap om regionens mattraditioner och skapa intresse för mat som kulturfenomen.

Sprida kunskap om järnriket Gästriklands miljöer genom hemsidan www.jarnriket.se.

- Interregionalt, nationellt och internationellt perspektiv
Interregional/internationell samverkan i projektet *Ohtsedidh - Samiska kulturyttringar i Mellansverige*.

Särskilda insatser inom kulturarv och kulturmiljö

Länsmuseet Gävleborg beaktar utifrån den regionala kulturplanens utvecklingsområden särskilt att:

- bidra till att skapa mötesplatser mellan länets kulturarvsaktörer, arrangörsled och besöksnäring

Samverka med övriga kulturaktörer med regionalt uppdrag kring att erbjuda mötesplatser som är relevanta för de aktuella målgrupperna.

Arkiv Gävleborg, Hälsinglands museum och Länsmuseet Gävleborg deltar i arkivgruppen där de bland annat diskuterar gemensamma frågor som digitalt bevarande av foton och andra arkivhandlingar.

- undersöka och ompröva rådande kulturarvsberättelser i samverkan med forskare och professionella kulturskapare

Forskningsundersökningar av samiska och skogsfinska bosättningar i länet.

Samverka med forskare i arbetet med nya kulturhistoriska basutställningar.

- vidareutveckla synliggörandet av de nationella minoriteternas kulturarv

Program- och utställningsverksamhet med inriktning på nationella minoriteter.

Fortsatt fördjupning kring samernas och skogsfinnarnas historia i länet.

- samverka med länets berörda aktörer kring gemensamma satsningar Under 2020 medverkar Kultur Gävleborg, Länsmuseet Gävleborg och Hälsinglands Museum i en gemensam dialogprocess kring utvärdering och utveckling av arbetet med tillgängliggörande av Världsarvet Hälsingegårdar genom VR (Virtual Reality) med fokus på likabehandling och geografisk spridning.

Under 2020 undersöker Länsmuseet Gävleborg möjligheten att samverka kring andra upplagan av en kunskapsdag om Världsarvet Hälsingegårdar som Kultur Gävleborg arrangerar, i samverkan med regionala kulturaktörer och berörda aktörer. Syftet med dagen är att skapa en mötesplats för nätverksbyggande, kompetenshöjande insatser och ökad samverkan.

- stödja insatser som förenar bevarande och nyttjande för hållbar utveckling av kulturarv

Remisshantering och rådgivning i kulturmiljöfrågor till kommuner, myndigheter och civilsamhälle.

Museets samlingar ska spegla länets människor, liv och kulturhistoria från alla tider. För att möjliggöra framtida aktiv samlingsförvaltning påbörjas ett arbete med en översyn av samlingar och eventuellt behov av gallring.

Länsmuseet Gävleborg och Hälsinglands museum utarbetar gemensamt en förstudie till ett projekt som syftar till att i dialog med Region Gävleborg utveckla och effektivisera de två institutionernas samlingsförvaltning. De övergripande målen är effektivare fysisk och ekonomisk förvaltning, större publik och digital tillgänglighet samt bättre möjligheter till omläsningar av länets kulturhistoria, inte minst utifrån de nationella minoriteternas perspektiv.

- verka för att länets kulturmiljöer tas tillvara i samhällsutvecklingen som en källa till kunskap och upplevelser för alla

Remisshantering och rådgivning i kulturmiljöfrågor till kommuner, myndigheter och civilsamhälle.

Inventering av forn- och kulturlämningar.

Dialog med kommunala tjänstepersoner kring länets byggda kulturarv.

- tillgängliggöra kulturarv och kulturmiljö för barn och unga
Uppsökande kulturmiljöpedagogik för låg- och mellanstadiet.

Barn- och familjeaktiviteter med inriktning på kulturarv och kulturmiljö.

- stimulera interkulturell dialog

Särskilda insatser inom bild- och formkonst och slöjd

Länsmuseet Gävleborg beaktar utifrån den regionala kulturplanens utvecklingsområden särskilt att:

- skapa mötesplatser för länets aktörer för erfarenhetsutbyte, kompetenshöjande insatser och samverkan

Samverka med övriga kulturaktörer med regionalt uppdrag kring att erbjuda mötesplatser som är relevanta för aktörerna.

- stärka professionella kulturskapares villkor och skapa bättre förutsättningar för deras arbete

Erbjuda utställningsersättning enligt MU-avtalet.

Länsmuseet Gävleborg deltar i en gemensam dialogprocess tillsammans med länets övriga parter.

- utöka samverkan mellan verksamhetsutveckling inom konst och verksamhetsutveckling inom hemslöjd samt aktörer som arbetar med konst- och slöjdsamlingarna i länet

För att stärka den regionala infrastrukturen kring slöjd ska Kultur Gävleborg, Länsmuseet Gävleborg och Hälsinglands museum samverka kring en seminarierie för yrkesverksamma slöjdare samt undersöka möjligheter för att driva ett utvecklingsprojekt med fokus på utställningskoncept, programverksamhet och försäljningsmöjligheter.

- arbeta för att utveckla och sprida konst och slöjd i nya sammanhang och miljöer

Använda museets textila samlingar som inspirationskälla.

Stimulera eget skapande inom slöjd och konst genom workshops, programverksamhet och utställningar.

- identifiera möjligheter och förutsättningar att sätta konst och slöjd i ett internationellt perspektiv genom konstnärliga utbyten och konstnärliga residens i länet

Medverka i en gemensam dialogprocess för att identifiera vilka möjligheter och förutsättningar kulturaktörer med regionalt uppdrag har att driva konstnärlig residensverksamhet.

- förbättra barns och ungas möjligheter till eget skapande
- Erbjuda öppna ateljéer, pedagog- och konstnärsledda workshops, utställningsrum för barn och unga samt en laglig graffitivägg.

Kommunikation

Information om att ”Länsmuseet Gävleborg ingår i kultursamverkansmodellen genom delfinansiering från Region Gävleborg, inklusive logotyp, bör framgå i årligt program, verksamhetsplan, årsberättelse och på hemsidan.

På detta sätt får verksamheten, tillsammans med Region Gävleborg, möjlighet att visa länets invånare hur de regionala medlen bidrar till kulturlivet i Gävleborg.

Logotypen finns att ladda ner här: www.regiongavleborg.se/logotyp och ska användas enligt Region Gävleborgs dokument ”Visuell och auditiv identitet” som finns att läsa här: www.regiongavleborg.se/visuell-och-auditiv-manual.

Uppföljning

Länsmuseet Gävleborg ska rapportera in statistik över 2020 års verksamhet till Kultur databasen senast 18 mars 2021. Länsmuseet Gävleborg ska skicka sin årsberättelse 2020 till Region Gävleborg senast 1 mars 2021.

Av årsberättelsen ska framgå vad som gjorts och uppnåtts utifrån den regionala kulturplanens utvecklingsområden och verksamhetsområdenas särskilda satsningar.

Länsmuseet Gävleborgs underlag till uppdragsöverenskommelse 2020 lämnas senast 15 september 2020. Underlaget ska innehålla en halvårsavstämning av verksamheten samt förslag till uppdateringar och förändringar inför uppdragsöverenskommelsen 2021.

Finansiering

Beslut om bidrag för 2020 tas av Kultur- och kompetensnämnden efter att Statens kulturråd beslutat om bidrag till Region Gävleborg, beslutet bifogas uppdragsöverenskommelsen.

Bidraget utbetalas med 1/12-del per månad.

Bidraget förutsätter att Läns museet Gävleborg har en sund ekonomi och en budget i balans för 2020.

Återbetalningskrav

Länsmuseet Gävleborg blir återbetalningsskyldigt om bidraget inte används i enlighet med denna uppdragsöverenskommelse. Om Läns museet Gävleborg blir återbetalningsskyldigt beslutar Region Gävleborg, efter samråd med Läns museet Gävleborg, att kräva tillbaka delar av eller hela bidraget.

Uppdragsöverenskommelsen träffas under förutsättning att regionfullmäktige och Statens Kulturråd fattar beslut i enlighet med regional kulturplan Gävleborg 2019-2021 och dess budgetförutsättningar.

Denna uppdragsöverenskommelse har upprättats i två exemplar varav parterna erhållit varsitt exemplar.

Gävle 2019-11-

För Region Gävleborg
Kultur- och kompetensnämnden

Magnus Svensson
Ordförande

Gävle 2019-11-

För Läns museet Gävleborg

Mats Kolarby
Ordförande